

Rozpoznamy szkodniki

OWOCÓWKA JABŁKÓWECZKA

– motyl, którego gąsienice powodują tzw. robaczywienie jabłek i gruszek. Samice składają jaja na zawiązkach, owocach i na liściach. Wylęgłe od poł. VI gąsienice wgrzyżają się do owoców i drążą tunel do gniazda nasiennego wypełniając go gruzelkowatymi odchodami. Jedna gąsienica może uszkodzić kilka owoców. Usuwać uszkodzone owoce wraz z żerującymi w nich gąsienicami. Stwarzać dogodne warunki do bytowania ptaków, które wyjadają zimujące gąsienice owocówki.

OWOCÓWKA ŚLIWKÓWECZKA

– motyl, którego gąsienice drążą korytarze wewnątrz śliwek do pestki zanieczyszczając owoce ciemnymi odchodami. Motyle składają jaja w V, na zawiązkach owoców (I pokolenie), następnie na dojrzewających śliwach od poł. VII do k. VIII (II pokolenie). Wylęgłe gąsienice od razu wgrzyżają się do owocu. W sierpniu należy usuwać robaczywe owoce, a także rozwiesić na pniach drzew opaski z papieru falistego w celu wyłapywania gąsienic schodzących na zimowanie.

KWIECIAK JABŁKOWIEC

– żeruje na jabłoniach i gruszach. Zimują dorosłe chrząszcze w załamaniach kory. Wczesną wiosną nadgryzają pąki, z których wypływają krople soku – jest to tzw. płacz pąków. Larwy wyjadają wnętrza pąków kwiatowych. Największe szkody wyrządzają w latach o chłodniej wiosnie, oraz przy słabym kwitnieniu drzew. Zakładać wiosną na pnie drzew opaski chwytne (z tektury falistej), następnie niszczyć odłowione chrząszcze.

PODSKÓRNIK GRUSZOWY

– szpeciel żeruje na liściach grusz. Zimujące samice wiosną przemieszczają się w głąb pąków i żerują u nasady liści. Pąki są nabrzmiałe, a wyrastające z nich liście zdeformowane. Na blaszkach liściowych pojawiają się liczne, żółtawe pęcherzyki, które z czasem brązowieją i zasychają. Atakuje także owoce, na których powierzchni powstają małe, czerwone plamki. Systematycznie usuwać zaatakowane liście. W okresie pęknięcia pąków stosować preparaty olejowe.

KWIECIAK GRUSZOWIEC

– na przełomie II i III z zimujących jaj w pąkach wylęgają się larwy, gdzie żerują do k. IV. W k. V lub na p. VI pojawiają się chrząszcze. Dorosłe i larwy kwieciaka uszkadzają pąki kwiatowe i liściowe. Larwy niszczą wnętrze pąków, które nie rozwijają się, brunatnieją i zasychają. Największe szkody wyrządzają w latach o chłodnej wiosnie oraz przy słabym kwitnieniu drzew. Wiosną na pnie można zakładać opaski chwytne – z tekstury falistej, a następnie zebrać chrząszcze i zniszczyć je.

PILŚNIOWIEC WINOROŚLOWY

– szpeciele (dorośle i larwy) żerują na dolnej stronie liści nakłużywając je wysysają soki. W miejscu ich żerowania na górze blaszki liściowej pojawiają się jasnozielone deformacje i wybrzuszenia, z czasem przebarwiają się na żółto, u odmian o ciemnych owocach na karminowo. Na spodniej stronie powstaje biała, gęsta warstwa pilśniowego nalotu pod którą rozwijają się szpeciele. Zniszczeniu ulegają także kwiatostany. Uszkodzone liście przedwcześnie opadają. Usuwać silnie zaatakowane liście.

NASIONNICA TRZEŚNIÓWKA

– larwy muchówki powodują „robaczywienie” owoców czereśni, a także wiśni. Muchówki pojawiają się w k. V i VI (w okresie kwitnienia robinii pseudoakacji). Składanie jaj rozpoczyna się po 7 dniach od wylotu i trwa przez ok. 30 dni. Larwy żerują w owocach ok. 3 tyg., spadają na ziemię i w wierzchniej warstwie gleby formują poczwarkę. Pomocne przy ustalaniu terminu wylotu są żółte tablice lepowe. Opanowane owoce przez larwy należy wcześniej zebrać i zniszczyć.

MSZYCA WIŚNIOWO-PRZYTULIOWA (mszyca wiśniowa)

– larwy mszyc wylęgają się w IV, początkowo żerują na pąkach, następnie na spodniej stronie liści oraz najmłodszych pędach. W V i VI pojawiają się uskrzydłone osobniki, z których część przelatuje na przytulię. Wzrost wierzchołkowej części młodych pędów zostaje silnie zahamowany, liście marszczą się i skręcają spiralnie, tworząc tzw. gniazda. Silnie uszkodzone liście zasychają i opadają. Wycinać i niszczyć zasiedlone przez mszyce pędy.

PRZEZIERNIK PORZECZKOWIEC

– lot motyli rozpoczyna się zwykle w II poł. V i trwa do k. VII. Samice składają jaja na jednorocznych pędach, w pobliżu pąków, wylęgłe gąsienice wgrzyżają się do pędu, żerują w rdzeniu i pozostają do wiosny następnego roku. Uszkodzone pędy porzeczek, najczęściej czarnych, słabiej plonują, wcześniej zasychają i łatwo wyłamują się. Należy wycinać i palić pędy z gąsienicami, zanim wylecą z nich motyle. Odławianie motyli na pułapki feromonowe (druga połowa V i w VI).

KWIECIAK MALINOWIEC

– żeruje na malinie, truskawce i poziomce. Tuż przed kwitnieniem i na p. kwitnienia samice składają jaja pojedynczo do pąków kwiatowych. Po złożeniu jaja samica nadgryza szypułkę. Powoduje to zahamowanie wzrostu pąków, które zwisają na roślinie, a larwa żeruje wewnątrz. Dorosła larwa przepoczwarcza się w ziemi lub wewnątrz pąka. W VI wylęgają się chrząszcze. W słoneczne dni strząsać chrząszcze na płachtę. Obrywać i niszczyć zwisające pąki – likwiduje się żerujące w nich larwy.

KISTNIK MALINOWIEC

– chrząszcze na wiosnę szkieleтую młode liście, potem żerują w pąkach kwiatowych, wyjadając wnętrza, co powoduje ich zasychanie. Samice składają jaja pod k. V. Najbardziej szkodliwe są larwy, żerując w dniu kwiatowym i w owocach, powodują ich „robaczywienie”. W okresie dojrzewania owoców larwy spadają do gleby, gdzie się przepoczwarczają. Kistnik malinowiec stanowi zagrożenie dla odmian owocujących na pędach jednorocznych pod k. lata (Polana, Polka). Usuwać owoce z larwami.

BAWEŁNICA KORÓWKA

– mszyca żerująca na pędach, gałęziach i konarach jabłoni, odrostach korzeniowych. Często występuje na ranach powstałych np. po prześwietlaniu drzew. W miejscu ich żerowania powstają deformacje, zgrubienia – guzy, co powoduje osłabienie wzrostu drzew. Silnie zasiedlone drzewa są podatne na przemarzanie. Naturalnym wrogiem bawełnicy jest pasożytnicza błonkówka – osiec korówkowy. W warunkach sprzyjających może zniszczyć całkowicie kolonie bawełnicy.

OWOCNICA ŻÓLTOROGA

– owady dorosłe wylatują w IV, składają pojedynczo jaja do pąków śliw. Larwy wgryzają się do wnętrza zawiązków śliw, które masowo opadają. Jedna larwa uszkadza zazwyczaj 2-3 zawiązki. Na powierzchni zawiązków widoczne są okrągłe otwory, wejściowy i wyjściowy, wewnątrz wypełnione jest ich odchodami. Należy zrywać i niszczyć zawiązki ze świeżymi wgryzami, a także zbierać i niszczyć opadłe zawiązki owoców. Profilaktycznie wylapywać błonkówki na białe tablice lepowe.

MIODÓWKA GRUSZOZA PLAMISTA

– w II i III zimujące samice rozpoczynają żerowanie na młodych pędach grusz, przed pękaniem pąków składają jaja. Larwy żerują początkowo na rozwijających się pąkach, później na liściach i młodych pędach, powodując ich deformacje i zahamowanie wzrostu. Miodówki są wektorami choroby powodującej zamieranie grusz. Są silnie redukowane przez drapieżne pluskwiaki, biedronki, złotooki, skorki. W ograniczaniu liczebności miodówek znaczną rolę odgrywają ptaki.

OWOCNICA ŻÓLTOROGA

– owady dorosłe wylatują w IV, składają pojedynczo jaja do pąków śliw. Larwy wgryzają się do wnętrza zawiązków śliw, które masowo opadają. Jedna larwa uszkadza zazwyczaj 2-3 zawiązki. Na powierzchni zawiązków widoczne są okrągłe otwory, wejściowy i wyjściowy, wewnątrz wypełnione jest ich odchodami. Należy zrywać i niszczyć zawiązki ze świeżymi wgryzami, a także zbierać i niszczyć opadłe zawiązki owoców. Profilaktycznie wylapywać błonkówki na białe tablice lepowe.

WIELKOPĄKOWIEC PORZECZKOWY

– szpeciele żyją i żerują w pąkach porzeczki czarnej, tam też samice składają jaja. Wiosną po rozluźnieniu się pąków, wychodzą na powierzchnię i zasiedlają zdrowe pąki i liście. Pierwsze zasiedlone pąki przez szpeciele widoczne są już w VII (stają się bardziej owalne), do jesieni znacznie się powiększają i nabrzmiewają. Szpeciel ten jest wektorem wirusa rewersji porzeczki czarnej. Usuwać pędy z porażonymi pąkami. Stosować nawozy zawierające siarkę nie później niż 2-3 tygodnie przed kwitnieniem.

MSZYCA PORZECZKOWO- CZYŚCIECOWA

– mszyce żerują wiosną. Przed kwitnieniem porzeczki czarnej, na dolnej stronie najmłodszych liści, rozwijają się 3-4 pokolenia. Następnie przelatują na żywiciela wtórnego (czyściec i jasnotę) i wracają jesienią na porzeczki, aby złożyć jaja zimujące. Uszkodzenia widoczne na górnej stronie liści porzeczki to nieregularne wybrzuszenia, deformacje i przebarwienia, koloru od żółtego do czerwonego. Po zauważeniu pierwszych objawów należy wycinać i niszczyć zaatakowane pędy.